

INHOUD

- p. 1/ De balanstest in het WVV
- p. 6/ Werkzaamheden georganiseerd ter verkrijging van financiële steun
- p. 8/ De belastingvermindering voor premies van een rechtsbijstandsverzekering

De balanstest in het WVV

Het nieuwe Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (WVV) voorziet het voldoen aan een liquiditeitstest én een balanstest als noodzakelijke voorwaarden om over te gaan tot uitkeringen aan de aandeelhouders in een besloten vennootschap (bv). In deze bijdrage staat de balanstest centraal. De test wordt toegelicht en wordt toegepast op een voorbeeld. Tot slot worden een aantal suggesties geformuleerd om de test te versterken.

1. De nieuwe bepalingen omtrent uitkeringen in het WVV

In eerdere edities in Pacioli werd al duidelijk gemaakt dat het WVV een nieuwe regeling voor uitkeringen aan de aandeelhouders van de bv voorstelt. Deze regeling moet verhinderen dat er vermogen wordt uitgekeerd ten nadele van de schuldeisers nu er geen kapitaalvereiste meer is voor deze vennootschapsvorm. Om tot uitkeren over te kunnen gaan moet voldaan zijn aan een dubbele uitkeringstest. Enerzijds moet de liquiditeitstest ervoor zorgen dat de bv over voldoende liquide middelen blijft beschikken om haar verplichtingen aan de schuldeisers over minstens 12 maanden na te kunnen komen. We verwijzen hiervoor naar het vorige nummer van Pacioli. Anderzijds is er de balanstest die moet staven dat uitkeringen er niet toe leiden dat de solvabiliteit in het gedrang komt. Voor nieuwe bv's zijn deze testen reeds van toepassing sinds 1 mei 2019. Voor bestaande vennootschappen zullen de testen vanaf 1 januari 2020 van kracht zijn.

2. Solvabiliteit

Naast de liquiditeitstest is in het WVV dus ook een balanstest opgenomen die een inschatting maakt van de solvabiliteit. In financieel-analytische termen vertelt solvabiliteit iets over de sterkte en financiële draagkracht van een vennootschap. Een analyse van de solvabiliteit laat toe na te gaan in welke mate de vennootschap erin slaagt al haar schulden, zowel op korte als op lange termijn te voldoen. De passiefzijde van de balans is het studieobject bij de analyse van de solvabiliteit. Globaal kan men stellen dat een gezonde vennootschap over voldoende eigen vermogen moet beschikken. Heeft een vennootschap veel vreemd vermogen, dat betekent dus meer schulden en een lagere solvabiliteit, dan vergroot het risico op betalingsproblemen bijvoorbeeld wanneer de economie het even laat afweten, de rente spectaculair stijgt of belangrijke klanten afhaken. Is het eigen vermogen sterk vertegenwoordigd, dan heeft de vennootschap in mindere gunstige economische tijden meer ademruimte en is ze financieel onafhankelijker. Wil ze investeren, dan hangt ze niet af van schuldeisers, maar kan de vennootschap steunen op eigen vermogen. Conceptueel meten de solvabiliteitsratio's dan ook de structuur van de financiering van de vennootschap. Voor interpretatie van de solvabiliteit kunnen diverse ratio's worden berekend, zoals de eigen vermogensgraad, de algemene schuldgraad, de financieringswijze van de vaste activa, de netto actiefteest of de permanentie van het vermogen (of financieringsstabiliteit).

3. De wettelijke bepaling

In het WVV wordt de solvabiliteitstoets, die uitkering mogelijk maakt, benoemd als «de balanstest». Eigenlijk betreft het een aangepaste netto actief-test. In artikel 5:142 WVV met betrekking tot het toelaten van uitkeringen staat dat «geen uitkering mag gebeuren indien het netto actief van de vennootschap negatief is of ten gevolge van de uitkering negatief zou worden». Wiskundig zou dus kunnen gesteld worden dat uitkering slechts mogelijk is als na uitkering geldt:

Netto actief ≥ 0

Daar waar traditionele solvabiliteitsratio's vaak naar verhoudingen van eigen en vreemd vermogen kijken, kan de netto actief-test beschouwd worden als een iets fijnere solvabiliteitstest die ook iets meer vertelt over de echte waarde van de vennootschap, door meer dan enkel naar het eigen vermogen te kijken. De netto actief-test gaat eigenlijk na of in het extreme geval van liquidatie van de vennootschap alle schuldeisers, dus zowel op korte als op lange termijn, kunnen terugbetaald worden. Bij liquidatie zullen de activa te gelde gemaakt worden. De financiële middelen die hierdoor ontstaan worden dan aangewend om bij voorrang de schuldeisers te betalen. Wat nog overblijft aan middelen nadat alle schuldeisers zijn vergoed wordt het netto actief genoemd en staat ter beschikking van de verstrekkers van het eigen vermogen. Als dit netto actief positief is, betekent dit dat alle schuldeisers kunnen terugbetaald worden, wat geldt als een positieve solvabiliteitstoets.

Anders dan bij de liquiditeitstest bepaalt de wetgever voor de berekening van het netto actief in het eerder vermelde artikel 5:142 WVV wel expliciet hoe dit moet worden berekend. Het netto actief moet namelijk bepaald worden als:

Totaalbedrag van de activa – Voorzieningen – Schulden – Niet-afgeschreven kosten van oprichting en uitbreiding – Niet-afgeschreven kosten van onderzoek en ontwikkeling

Vaak wordt het netto actief gezien als het eigen vermogen, of nog het totaal van de activa verminderd met de voorzieningen en met de schulden. In bovenstaande berekening van het netto actief wordt het totaal actief daarnaast echter ook verminderd met de nog niet-afgeschreven kosten van oprichting en uitbreiding en de niet-afgeschreven kosten van on-

derzoek en ontwikkeling. De reden hiervoor is te vinden in het feit dat dit eigenlijk fictieve activa betreffen. Het zijn kosten die worden geactiveerd met als doel de last ervan te spreiden over verschillende boekjaren. Gezien sinds het KB van 18 december 2015 het bovendien niet meer mogelijk is om de kosten van onderzoek te activeren, is de expliciete vermelding van deze kosten enkel nog van belang voor vennootschappen waar er nog historisch geactiveerde kosten van onderzoek zouden zijn.

4. De verfijning

Bovenstaande bepaling zou op zich duidelijk moeten zijn. Als het verschil van het balanstotaal en de vier vermelde bedragen niet negatief is na uitkering, kan er uitgekeerd worden. Toch zijn hier een aantal verfijningen bij te vermelden.

Vooreerst neemt de wetgever expliciet op dat het totaal actief -naast de overige elementen- verminderd moet worden met de voorzieningen. Misschien is de wetgever hier te weinig accuraat geweest. In de interpretatie van de betekenis van het netto actief moet volgens ons hierbij ook rekening gehouden worden met de uitgestelde belastingen. Net als de voorzieningen zijn dit geraamde bedragen die zullen moeten betaald worden. Ze zijn dus ook een vorm van schuld en kunnen dus geen deel uitmaken van het netto actief. We stellen dus voor om in de geest van de doelstellingen van de balanstest het bedrag van de «voorzieningen en uitgestelde belastingen» zoals ze als totaalbedrag voorkomen op de balans in mindering te brengen eerder dan enkel de voorzieningen.

Daarenboven moet opgemerkt worden dat de wetgever in hetzelfde artikel 5:142 WVV bovendien stelt dat wanneer de vennootschap zou beschikken over eigen vermogen dat krachtens de wet onbeschikbaar is (bv. onbeschikbare reserve bij inkoop eigen aandelen) of dat is op basis van de statuten, dat in die gevallen het netto actief zelfs niet mag dalen onder het bedrag van het onbeschikbaar eigen vermogen. Dit is niet onbelangrijk gezien voortaan bij elke inbreng van middelen statutair moet bepaald worden of deze onbeschikbaar dan wel beschikbaar zijn. Wanneer die inbreng als onbeschikbaar wordt uitgevoerd, zal dus minstens een bijkomende statutenwijziging vereist zijn om uitkering alsnog mogelijk te maken. Ook voor bestaande bvba's die zullen omgezet worden in bv's is dit van belang gezien het bestaand kapitaal onder het nieuwe vennootschapsrecht automatisch onbeschikbaar vermogen wordt.

Om toch een deel van het bestaand kapitaal te kunnen uitkeren zal een statutenwijziging vereist zijn. Zo kan het onbeschikbaar vermogen voortkomende uit bestaand kapitaal omgezet worden in een beschikbare inbreng. Meteen wordt de vennootschap hierbij bovendien ook verplicht om haar statuten om te vormen naar het nieuwe vennootschapsrecht.

Bovendien beschouwt de wetgever ook het niet-afgeschreven gedeelte van herwaarderingsmeerwaarden als onbeschikbaar (art. 5:142 WVV).

De bepaling dat het netto actief niet negatief mag zijn (of dat niet mag worden door de uitkering) is daarom misschien iets te kort door de bocht gezien in het geval van onbeschikbaar vermogen het netto actief niet lager mag zijn dan de omvang van dat onbeschikbaar vermogen. Wanneer rekening gehouden wordt met bovenstaande bemerkingen, zou kunnen gesteld worden dat uitkering mogelijk is als:

Netto actief $\geq$ Niet-afgeschreven herwaarderingsmeerwaarden + Onbeschikbaar vermogen

Wanneer we het netto actief volledig uitschrijven, aangevuld dus met de uitgestelde belastingen, dan kan mathematisch berekend worden dat uitkering mogelijk is als:

Totaalbedrag van de activa – Voorzieningen – Uitgestelde belastingen – Schulden – Niet-afgeschreven kosten van oprichting en uitbreiding – Niet-afgeschreven kosten van onderzoek en ontwikkeling – Niet-afgeschreven herwaarderingsmeerwaarden – Onbeschikbaar vermogen ≥ 0

5. Verantwoordelijkheid

Volgens artikel 5:141 WVV is de algemene vergadering bevoegd tot bestemming van de winst en tot vaststelling van de uitkeringen. De verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de balanstest ligt aldus bij de algemene vergadering. Bemerkt dat het besluit van de algemene vergadering tot uitkering slechts uitwerking heeft nadat het bestuursorgaan de liquiditeit heeft beoordeeld aan de hand van de liquiditeitstest (art. 5:143 WVV).

Voor de bepaling van het netto actief kan de algemene vergadering volgens artikel 5:142 WVV de laatste goedgekeurde jaarrekening gebruiken, maar net zo kan het aan de hand van een recentere

staat van activa en passiva. Wanneer in dat geval in de vennootschap een commissaris is benoemd, dan moet de commissaris deze staat beoordelen. Dit beoordelingsverslag wordt bij het jaarlijks controleverslag van de commissaris gevoegd. Bemerkt dat de optie om de test te baseren op een recentere staat van activa en passiva toelaat om anders dan in het W.Venn. een interimdividend toe te kennen uit de winst van het lopende boekjaar op voorwaarde dat de statuten dit voorzien.

6. Aanbeveling voor andere vennootschapsvormen

Ook voor nv's is er een netto actieftest (art. 7:212 WVV) die in hoofdzaak een overname is van de bestaande netto actieftest (art. 6:17 W.Venn.). Het verschil in toepassing voor de bv zit voornamelijk in de drempel waaronder het netto actief niet mag zakken. Voor de nv is dat «niet beneden het bedrag van het kapitaal». Aangezien de liquiditeitstest een compenserende maatregel is voor de afschaffing van het kapitaal in de bv, terwijl het kapitaalconcept behouden blijft in de nv, is de netto actieftest de enige uitkeringstest voor de nv.

Binnen de maatschapvormen zijn bij een VOF en een Comm.V, met uitzondering van de stille vennoot in een Comm.V, de vennoten hoofdelijk aansprakelijk. Hierdoor moet er bij een uitkering van vermogen geen balanstest (evenals een liquiditeitstest trouwens) worden uitgevoerd.

7. Voorbeeld

We hernemen het voorbeeld uit de vorige bijdrage en veronderstellen dus een bv met bijgevoegde balans die de situatie weergeeft **na** een vooropgestelde uitkering.

Het totaal actief bedraagt 71 225. Er staan 10 325 voorzieningen en uitgestelde belastingen op het passief dat eveneens 55 650 schulden weergeeft. Verder zijn er nog 7 000 niet-afgeschreven oprichtingskosten. Veronderstel verder dat er geen niet-afgeschreven kosten van onderzoek en ontwikkeling zijn en dat er geen onbeschikbaar eigen vermogen is. Er staat wel nog een herwaarderingsmeerwaarde van 1 000 op de balans. Berekening van de bovenstaande balanstest leidt aldus tot een score van $-2\ 750$ ($=71\ 225-10\ 325-55\ 650-7\ 000-1\ 000$), wat negatief en bijgevolg ongunstig is. Uitkering kan in deze situatie omwille van de balanstest dus niet plaatsvinden.

Activa		Passiva	
I. Oprichtingskosten	7 000	EIGEN VERMOGEN	5 250
VASTE ACTIVA	35 875	I. Inbreng	21 000
II. Immateriële vaste activa	3 500	II. Herwaarderingsmeerwaarden	1 000
III. Materiële vaste activa	31 500	III. Reserves	6 000
IV. Financiële vaste activa	875	IV. Overgedragen resultaat	-24 500
VLOTTENDE ACTIVA	28 350	V. Investeringsubsidies	1 750
V. Vorderingen +1 jaar	10 500	VI. Voorschot aan de vennoten	0
VI. Voorraden & BIV	350	VOORZ. & UITGESTELDE BEL.	10 325
VII. Vorderingen -1 jaar	11 550	SCHULDEN	55 650
VIII. Geldbeleggingen	2 100	VIII. Schulden +1 jaar	34 300
IX. Liquide middelen	3 150	IX. Schulden -1 jaar	21 000
X. Overlopende rekeningen	700	X. Overlopende rekeningen	350
Totaal der activa	71 225	Totaal der passiva	71 225

Zoals eerder gemeld kan het netto actief van de bv bepaald worden op grond van de laatste goedgekeurde jaarrekening of van een recentere staat van activa en passiva. Die tweede optie laat toe om bij een ongunstige uitkomst van de test op basis van de laatst goedgekeurde jaarrekening, zoals hierboven het geval, over te gaan tot actie om de resultaten van de test gunstig te laten evolueren zonder een nieuwe jaarrekening te moeten afwachten. Eens de transacties zijn afgerond kan een nieuwe staat opgesteld worden met hopelijk positief effect op de uitkomsten van de balansrest.

8. Versterking van de solvabiliteitspositie

Wanneer de balansrest een negatief eindresultaat laat optekenen, moet geprobeerd worden om de elementen die positief bijdragen tot het netto actief, dit is het totaal actief, te versterken, dan wel de andere elementen die het netto actief doen dalen, te verminderen. Hieronder volgen een aantal (niet-limitatieve) suggesties ter realisatie van die doelstelling, waarbij elke voorgestelde wijziging beschouwd wordt tegenover de hierboven voorgestelde uitgangspositie. Zoals in de voorgaande bijdrage worden om redenen van duidelijkheid de opeenvolgende wijzigingen dus in isolement voorgesteld. De wijzigingen worden niet meegenomen of opgebouwd gedurende de opeenvolgende suggesties.

Het aantrekken van bijkomend vermogen kan zorgen voor een toename van het totaal actief. De aanwending van dit vermogen (geld op de rekening, verwerving van vast actief, ...) vertaalt zich namelijk in een stijging van het actief. Echter binnen

de doelstelling om het netto actief zoals hierboven voorgesteld te verhogen, zal enkel een toename van het eigen beschikbaar vermogen hiertoe kunnen bijdragen. Een toename van de schulden zorgt via de aanwending ervan wel voor een toename van het totaal actief, de schuld op zich wordt voor de berekening van het netto actief ook terug in mindering gebracht zodat er netto geen effect is.

Mogelijkheden om het eigen vermogen te versterken kunnen vooreerst gevonden worden in het verhogen van de inbrengen, bijvoorbeeld via een bijkomende inbreng in geld of in natura of door een inbreng van derden van hun vordering op de bv. Opgemerkt dient te worden dat enkel inbrengen in beschikbaar eigen vermogen uitkeerbaar zullen zijn. Eerder werd al opgemerkt dat dit statutair expliciet zo zal moeten bepaald worden. Zonder vermelding zijn ze per definitie onbeschikbaar en is een bijkomende statutenwijziging nodig om deze beschikbaar en dus uitkeerbaar te maken. Merk dat met de afschaffing van het kapitaal ook het bijhorende concept van het niet-opgevraagd kapitaal verdwijnt. Een opvraging van het niet-opgevraagd kapitaal had in het verleden het netto actief positief beïnvloed, maar kan voortaan dus niet meer als hefboom voor het netto actief gebruikt worden.

Veronderstel in het voorbeeld een (beschikbare) inbreng van liquide middelen door de bestaande aandeelhouders van 4 000. In dat geval stijgen de liquide middelen op het actief én de inbreng op het passief elk met 4 000 en stijgt het balanstotaal tot 75 225. Als gevolg hiervan stijgt het netto actief tot 1 250 (75 225-10 325-55 650+7 000+1 000). Gezien de inbreng in liquiditeiten gebeurt, heeft dit

ook een positief effect op de liquiditeitstest, zoals gezien in de voorgaande bijdrage.

Het opbouwen van beschikbare reserves of het verbeteren van het overgedragen resultaat zijn een voldoende mogelijkheid om het eigen vermogen te versterken. Gezien reserves in de meeste gevallen uit het resultaat gevormd worden, kunnen beide elementen als communicerende vaten gezien worden voor de berekening van de balansstest. Reserves aanleggen betekent namelijk een equivalente daling van het overgedragen resultaat. Zowel een verhoging van de overgedragen winst als een vermindering van het overgedragen verlies zorgt voor een versterking van het eigen vermogen. Uiteraard is het verbeteren van het resultaat makkelijker gezegd dan gedaan. Aansluitend bij het resultaat kan het ten laste nemen van het verlies door de bestuurders, zaakvoerder of vennoten ook het eigen vermogen versterken.

De bepalingen van het WVV geven uitdrukkelijk weer dat het niet-afgeschreven gedeelte van herwaarderingsmeerwaarden als onbeschikbaar eigen vermogen beschouwd wordt. Bijgevolg kan de balansstest niet ondersteund worden via het herwaarderen van de activa.

Het eigen vermogen kan wel versterkt worden via extra kapitaalsubsidies. Een subsidie wordt «om niet» aan de onderneming verstrekt. Dit maakt het een financieringsbron die niet moet worden terugbetaald en aldus behorend tot het eigen vermogen. Toch moet vermeld worden dat de impact op het netto actief niet altijd samenvalt met de omvang van de subsidie. Wanneer de subsidie wordt verstrekt ter financiering van een afschrijfbaar actief, een actief met beperkte levensduur dus, dan schrijft het matching principe van de dubbele boekhouding voor dat de subsidie gelijk met de afschrijving geleidelijk afgeboekt moet worden naar een gespreide jaarlijkse opbrengst. Bijgevolg verhoogt het belastbaar resultaat in de jaren waarin de inresultaatname gebeurt, waardoor een gedeelte van de subsidie als «uitgestelde belasting» zal uitgedrukt worden (met uitzondering van een aantal gewestelijke kapitaalsubsidies die zijn vrijgesteld). Dit maakt dat ze dus niet volledig als eigen vermogen van de onderneming kan worden beschouwd. De impact op het netto actief is in dat geval dus niet volledig gelijk met het subsidiebedrag gezien via het netto actief via de uitgestelde belastingen ook negatief beïnvloed wordt. De bepaling van het gedeelte «uitgestelde belastingen» gebeurt op basis

van de belastingvoet in de vennootschapsbelasting van de onderneming in het jaar waarin de kapitaalsubsidie wordt toegezegd. Naarmate het actief in waarde daalt, nemen dus ook de kapitaalsubsidies en de uitgestelde belastingen af in waarde. Veronderstel in het voorbeeld een investeringssubsidie van 10 000 die wordt binnengehaald voor de verwerving van een nieuwe machine. De vennootschap betaalt 25 % belastingen. De te voorziene uitgestelde belastingen bedragen dus 2 500. De voorzieningen en uitgestelde belastingen stijgen aldus tot 12 825. Per saldo blijft 7 500 over aan kapitaalsubsidie. Zolang deze niet wordt gestort, is er een vordering op de subsidieverstrekker van 10 000 waardoor het totaal actief stijgt tot 81 225. In dat geval wordt het netto actief $4\,750 (=81\,225 - 12\,825 - 55\,650 - 7\,000 - 1\,000)$, wat 7 500 hoger is dan initieel.

Bemerkt dat bij elk van deze mogelijkheden rekening moet gehouden worden met de wettelijke bepalingen en de algemene principes van het dubbel boekhouden, met het getrouw beeld als eindpunt.

Theoretisch zou het verlagen van de negatieve termen, zijnde de voorzieningen, de uitgestelde belastingen de schulden, het niet-afgeschreven gedeelte van de kosten van oprichting en uitbreiding en het niet-afgeschreven gedeelte van onderzoek en ontwikkeling, de niet-afgeschreven herwaarderingsmeerwaarden en het onbeschikbaar vermogen eveneens moeten zorgen voor een versterking van de balansstest.

Wanneer de gevormde voorziening groter is dan vereist, dan kunnen die teruggenomen worden. In dat geval dalen die in waarde, wat gunstig is voor de balansstest. Een terugname is mogelijk wanneer de waarschijnlijke of zekere verliezen of kosten zich niet zullen realiseren, of wanneer het niet langer waarschijnlijk is dat deze zich zullen realiseren. Als het voorwerp van de voorziening verdwenen is (bv. bij een geschil) wordt de volledig gevormde voorziening teruggenomen. Echter deze elementen kunnen niet «geforceerd» worden met de bedoeling de balansstest op te poetsen, maar moeten gebeuren op basis van de werkelijke feiten. Ten allen tijde moet het getrouw beeld vooropgesteld worden. Dus als ze zich voordoen, hebben ze een positieve impact. Doelbewust aanpassen, met het oog op het versterken van de balansstest, ligt minder voor de hand. Een voorziening besteden zal geen impact hebben op de balansstest. Een besteding kan op het ogenblik dat de kosten waarvoor de voorziening werd gevormd

het karakter krijgen van een zekere en vaststaande schuld. In dat geval verschuift het bedrag van de aangewende voorziening naar een schuld met ongewijzigde impact op de balansrest. Het voldoen van de schuld (bv. de uitbetaling van een pensioen of de betaling van leveranciers voor de uitvoering van grote onderhoudswerken) zorgt wel voor een afname van de schuld, maar evenzeer voor een daling van het actief via een vermindering van de liquide middelen zodat de netto actiefrest niet beïnvloed wordt.

Een andere mogelijkheid om de balansrest positief te beïnvloeden betreft het afbouwen van de schulden. Echter vaak heeft de afbouw van een schuld een equivalente impact op de activa, bijvoorbeeld via de bankrekening van waaruit de schuld wordt terugbetaald. Gezien hierdoor zowel de schulden als het totaal actief dalen wordt de balansrest niet versterkt. Anders is het wanneer een schuld omgezet kan worden in eigen vermogen. Dan versterkt het eigen vermogen terwijl de schulden dalen zonder dat het balanstotaal wijzigt. Dat kan bijvoorbeeld wanneer de bv een rekening-courantschuld heeft ten opzichte van (één of meerdere) aandeelhouders nadat zij bijvoorbeeld extra geld hebben ingebracht op een moment waarop de bv krap zat bij kas. Zo'n inbreng van cash wordt dan «in rekening-courant» geboekt en vertegenwoordigt de vordering die de aandeelhou-

der heeft tegenover de bv, buiten de inbreng in het eigen vermogen. Die schuld van de bv aan de aandeelhouder kan echter in eigen vermogen omgezet worden, wat de kredietwaardigheid én de balansrest van de bv versterkt gezien er minder schulden zijn tegenover respectievelijk meer eigen middelen en het balanstotaal. Ook wanneer een derde aanvaardt zijn vordering tegenover de bv (of dus de schuld van de bv tegenover die derde) om te laten zetten in eigen vermogen versterkt dit de balansrest. Wanneer bijvoorbeeld een leverancier bereid is zijn schuld van 5 000 om te zetten in aandelen, dan wordt het netto actief 2 250 (=71 225–10 325–50 650–7 000–1 000).

Tenslotte zou de vermindering van het niet-afgeschreven gedeelte van de kosten van oprichting en uitbreiding en van onderzoek en ontwikkeling de balansrest in theorie moeten versterken. Via de afschrijvingen dalen ze trouwens al stelselmatig in waarde, met positief gevolg voor de balansrest. Een versnelde afschrijving ervan, voor zover mogelijk en mits verantwoording, zou de balansrest bijkomend positief beïnvloeden.

Prof. dr. Stijn GOEMINNE
Vakgroep Economie, Universiteit Gent

Werkzaamheden georganiseerd ter verkrijging van financiële steun

Overeenkomstig 44, § 2, 12° van het Btw-wetboek zijn de volgende prestaties vrijgesteld van de belasting: «de leveringen van goederen en de diensten, verricht in samenhang met werkzaamheden die ter verkrijging van financiële steun met betrekking tot in 1° tot 4°, 6°, 7°, 9° en 11° genoemde handelingen zijn georganiseerd door en uitsluitend ten bate van diegenen die deze handelingen verrichten, mits deze vrijstelling niet tot verstoring van de mededinging kan leiden». Die vrijstelling is alleen van toepassing als de volgende drie voorwaarden samen vervuld zijn¹.

Eerste voorwaarde

De werkzaamheden ter verkrijging van steun worden georganiseerd door het organisme zelf waarvan de handelingen in het kader van zijn gebruikelijke activiteit als belastingplichtige vrijgesteld zijn op grond van artikel 44, § 2, 1° tot 4°, 6°, 7°, 9° en 11° van het Btw-wetboek, meer bepaald:

- een ziekenhuis of soortgelijke inrichting;
- een inrichting voor oudere personen, voor gehandicapten, een jeugdhuis of een andere organisatie met een erkend sociaal oogmerk;
- een sportvereniging zonder winstoogmerk;

¹ Circulaire 2017/C/23 van 19 april 2017.

- een onderwijsinstelling zonder winstoogmerk;
- een bibliotheek of een leeszaal zonder winstoogmerk;
- een exploitant zonder winstoogmerk van een van de inrichtingen die uitdrukkelijk in deze bepaling worden genoemd (musea, monumenten, natuurmonumenten, enz.);
- een erkende organisator van schouwspelen zonder winstoogmerk;
- een instelling zonder winstoogmerk die doeleinden van politieke, syndicale, religieuze, levensbeschouwelijke, vaderlandslievende, filantropische of staatsburgerlijke aard nastreeft en die nauw daarmee samenhangende goederen en diensten levert ten behoeve en in het gemeenschappelijk belang van haar leden, tegen betaling van een krachtens de statuten bepaalde bijdrage.

Om als organisator van dergelijke werkzaamheden te worden beschouwd, moet de instelling de volledige verantwoordelijkheid voor deze organisatie dragen, meer bepaald wat de planning, de inrichting en de werking van het evenement, de promotie, de inning van de ontvangsten, enz. betreft.

Als deze organisaties of exploitanten ook andere aan belastingen onderworpen of vrijgestelde handelingen verrichten, is de vrijstelling alleen van toepassing als de betrokken werkzaamheden uitsluitend georganiseerd worden om hetzij de in deze eerste voorwaarde opgenomen vrijgestelde handelingen, hetzij een goede zaak (zie hieronder) te steunen.

Voorbeeld

Een sportvereniging met de vzw als rechtsvorm biedt haar leden de mogelijkheid tegen betaling een sport te beoefenen (vrijgestelde activiteit). Zij baat ook een cafetaria uit (niet-vrijgestelde activiteit) die vrij toegankelijk is voor het publiek en waarvan de omzet 15 % van de omzet uit de vrijgestelde activiteit bedraagt.¹ De vzw heeft zich voor deze horeca-activiteit geïdentificeerd als btw-plichtige.

De vzw organiseert jaarlijks een eetfestijn met een omzet van € 45 000.

Opdat de omzet van het eetfestijn kan vrijgesteld zijn van btw op basis van artikel 44, § 2, 12 van het Btw-wetboek is het noodzakelijk dat de opbrengst uitsluitend ten goede komt aan de vrijgestelde sportactiviteiten.

Tweede voorwaarde

Er is geen verband tussen de aard van het evenement en de economische activiteit van de vereniging; het evenement heeft enkel een occasioneel karakter, maakt het mogelijk de gebruikelijke activiteit financieel te steunen en wordt uitsluitend ten bate van de vereniging georganiseerd.

De administratie aanvaardt dat deze ontvangsten ook aangewend worden om financiële steun te verlenen aan een ‘goede zaak’² (vrijwilligerswerk), d.w.z. elke organisatie, stichting of natuurlijke persoon die zich om niet-commerciële doeleinden inzet voor een project of een werk op het vlak van gezondheid, welzijn, cultuur, natuur, milieu of internationale hulp.»

De begunstigde van de ingezamelde middelen hoeft niet erkend te zijn.

Derde voorwaarde

De werkzaamheden kunnen niet leiden tot een verstoring van de mededinging ten aanzien van de andere economische spelers die soortgelijke activiteiten verrichten.

Zij zijn uitsluitend bestemd om uitzonderlijke inkomsten te ontvangen die voortkomen uit activiteiten die geen echte afzonderlijke economische activiteit mogen zijn en die het bereiken van de nastreefde doelstellingen vergemakkelijken.

Het is een feitenkwestie.

De omzet die uit de werkzaamheden wordt gehaald, heeft geen belang.

De administratie neemt aan dat er geen sprake is van een verstoring van de mededinging als het evenement maximaal 4 keer tijdens een kalenderjaar wordt georganiseerd. Een activiteit die maximaal 3 opeenvolgende dagen (bv. het weekend) duurt, wordt als één evenement beschouwd.

Indien dit evenement door meerdere belastingplichtigen gezamenlijk wordt georganiseerd, moet voor elke medeorganisator afzonderlijk worden beoordeeld of deze voorwaarde vervuld is. Wanneer tijdens één kalenderjaar meer dan 4 evenementen worden georganiseerd, moet de vereniging contact opnemen met het bevoegde kmo-/go-

¹ Btw-beslissing nr. E.T.130.298 van 12 september 2016.

² Mondelinge vraag nr. 3617 van dhr. Servais Verherstraeten van 6 mei 2015.

centrum, dat zal bepalen of er al dan niet sprake is van een verstoring van de mededinging.

Een onvoorziene overschrijding wordt niet in aanmerking genomen.

Als de verplichting om zich als belastingplichtige te identificeren wordt vastgesteld, is de btw op de betrokken activiteiten van toepassing vanaf het 1e kwartaal volgend op dat waarin het toegestane aantal evenementen werd overschreden, en dat gedurende ten minste één volledig kalenderjaar.

Wanneer dat kalenderjaar verstreken is, moet de belastingplichtige die opnieuw om deze administratieve toewijzing wenst te verzoeken, een gemotiveerd verzoekschrift indienen bij het bevoegde kmo-/go-centrum.

Michel CEULEMANS

Lid van de Stagecommissie van het BIBF

De belastingvermindering voor premies van een rechtsbijstandsverzekering

Een wet van 22 april 2019 (BS 8 mei 2019) heeft een belastingvermindering in de personenbelasting ingevoerd voor premies van een rechtsbijstandsverzekering. De fiscus geeft in een circulaire van 24 juli 2019 (Circulaire 2019/C/74) een eerste commentaar op deze nieuwe belastingvermindering.

Context

In 2006 werd voor de premies van een rechtsbijstandsverzekering een vrijstelling ingevoerd van de jaarlijkse taks op de verzekeringsverrichtingen, ook wel de premietaks genoemd (art. 1762, 12° Wetboek Diverse rechten en taksen), met de bedoeling om de rechtsbijstandsverzekering toegankelijker te maken voor particulieren. Omdat het voordeel van die vrijstelling in de praktijk neerkwam op slechts iets meer dan 13 euro, sorteerde de maatregel geen effect. De wet van 22 april 2019 heeft de vrijstelling afgeschaft vanaf 1 september 2019 en vervangen door een belastingvermindering in de personenbelasting (art. 145/49 WIB 1992).

Belastingvermindering

De belastingvermindering is gelijk aan 40% van de in aanmerking komende premies, waarvan het bedrag wel beperkt is tot ongeïndexeerd 195 euro. Geïndexeerd voor het aanslagjaar 2020 (inkomsten-

jaar 2019) is het plafond 310 euro. De maximale belastingvermindering voor het inkomstenjaar 2019 bedraagt dus 124 euro (= 310 euro x 40%). De belastingvermindering wordt verleend aan de belastingplichtige (natuurlijk persoon) die de in aanmerking komende premies tijdens het belastbaar tijdperk werkelijk heeft betaald. De premies waarvoor de belastingvermindering wordt gevraagd zijn niet aftrekbaar als beroepskosten (art. 53, 27° WIB 1992).

Voorwaarden

De verzekeringspolis moet individueel afgesloten zijn bij een in de Europese Economische Ruimte gevestigde verzekeringsonderneming, en moet voldoen aan minimale voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 2 van de wet van 22 april 2019.

De voorwaarden betreffen :

- de verzekerden (art. 4): de verzekeringsnemer en de personen die bij hem inwonen;
- de gedekte geschillen (art. 5 en 7): de meeste geschillen in het kader van het privéleven en het professioneel leven;
- de geschillen die door de verzekeraar mogen worden uitgesloten (art. 6, § 1, lid 2 en 3 en art. 7): o.a. in geld waardeerbare geschillen waarvan de waarde 1.000 euro of minder bedraagt, geschillen die het gevolg zijn van daden van grove of opzet-

- telijke schuld in hoofde van de verzekerde in het geval van o.a. opzettelijke slagen en verwondingen, moord, doodslag, agressie, vechtpartijen...;
- de geschillen waarvoor er een wachttijd kan gelden en de maximale duur van de wachttijd (art. 6, § 2);
  - de gedekte kosten (art. 8, § 1): de kosten die verband houden met de gerechtelijke procedures alsook de erelonen van advocaten, bemiddelaars, gerechtsdeurwaarders en van iedere andere persoon met de vereiste kwalificaties overeenkomstig de toepasselijke wet;
  - de maximumwaarborg (art. 8, §§ 3-5): 13.000 euro voor geschillen in burgerlijke zaken en 13.500 euro voor geschillen in strafzaken, eventueel te verminderen tot 3.375 euro per verzekerde persoon voor een echtscheidingsgeschil, en tot 6.750 euro voor een bouwgeschil of een geschil dat verband houdt met een arbeidsovereenkomst;
  - de maximale franchise (art. 8, § 6): 250 euro.

De polis moet een bepaling bevatten die stelt dat deze voorwaarden toepasselijk zijn, en de verzekeraar moet jaarlijks een attest uitreiken waarin hij dit bevestigt. De precieze vorm en inhoud van

dit attest 281.63 is vastgelegd in een bericht van de Algemene Administratie van de Fiscaliteit (BS 23 september 2019). Opmerkelijk is dat de belastingplichtige erop kan vertrouwen dat de voorwaarden toepasselijk zijn, als de bepaling dienangaande in de polis is vermeld, zelfs als de polis de voorwaarden niet naleeft of ermee strijdig is (art. 10 wet van 22 april 2019).

Inwerkingtreding

De belastingvermindering geldt vanaf het aanslagjaar 2020, voor premies betaald vanaf 1 september 2019. Een premie kan dus niet zowel in aanmerking komen voor de vrijstelling van de premietaks als voor de belastingvermindering. De polis mag echter wel al van vóór 1 september 2019 dateren, als -eventueel na aanpassing- aan alle voorwaarden voor de belastingvermindering is voldaan.

Felix VANDEN HEEDE
Fiscaal jurist

Algemene fiscaliteit

De kaaimantaks: panta rhei

Auteurs: N. Appermont, C. Costermans, E. D'Hauwe, F. Debelva, B. Peeters, S. Slaets, F. Smet, A. M. Vandekerkhove, L. Vanneste, G. Verachtert, V. Vercauteren

Editors: Bart Peeters, Gertjan Verachtert

Sinds 2015 kennen we in België de zogenaamde **'kaaimantaks'**. Bedoeling van deze regeling is dat inkomsten uit 'zwevende' vermogens die ondergebracht zijn in 'juridische constructies', niet meer aan belasting ontsnappen.

De kaaimantaks werd echter van bij de invoering geplaagd door **problemen en onduidelijkheden**. Ettelijke wetswijzigingen, parlementaire vragen en voorafgaande beslissingen brachten tot nu toe geen soelaas en maakten deze doorkijkbelasting zo mogelijk nog complexer en ondoorzichtiger.

In dit langverwachte eerste boek over de kaaimantaks geeft een team van **topspecialisten** een **exhaustief overzicht** van de regeling en de (mogelijke) onvolkomenheden. Een diepgaande **analyse vanuit de praktijk** brengt structuur in het doolhof van de kaaimantaks. Het toepassingsgebied, de belastingplichtigen en de taxatie worden tot op het bot ontleed, net als de toepassing van de antimisbruikbepalingen, de meldingsplicht en de procedure en de impact op registratie- en successierechten.

Een **omnisbaar basiswerk** in iedere fiscale bibliotheek!

De **'Fiscale Studies'** is een hoogstaande boekenreeks voor de fiscale, financiële en juridische professional. Telkens wordt een aspect van het fiscaal recht tot op het bot doorgelicht, zodat iedere uitgave informatie bevat die u nergens anders terugvindt. Elk boek biedt zowel een diepgaande theoretische analyse van de materie als praktijkgerichte oplossingen.

Met een abonnement ontvangt u elke nieuwe titel in deze reeks met maar liefst 20% korting en kan u de eerder verschenen titels aankopen tegen de voordeelprijs.

Ontdek alle titels in deze reeks shop.wolterskluwer.be/FPS-BS

-15%

Bestelcode: BP/FPS-BI18050

Publicatievorm: boek

Omvang: 850 pagina's

Abonnement: € 122,34 incl. btw

Promoprijs: € 103,96 incl. btw*

(€ 98,08 excl. btw)

Eenmalige aankoop: € 159,04 incl. btw

Promoprijs: € 135,16 incl. btw*

(€ 127,51 excl. btw)

Ook verkrijgbaar als e-book

* Deze korting is geldig tot 31/12/2019 op de eerste factuur.

Met promocode **19-5000-101** geniet u van **15%** op uw eerste factuur

Bestel nu

shop.wolterskluwer.be/FPS-BI18050

Wolters Kluwer

When you have to be right